

izdaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Izdajati se bo vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Izdajati se bo vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori:
2057 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2057 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

—YEAR XXXI.

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 22. SEPTEMBRA (SEPT. 22), 1938

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 186

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Sovjetsko časopisje obsoja zadajstvo češke republike

Pravda piše, da je angleško-francoski načrt glede razkosanja Češkoslovaške perfidnost in hinavščina prve vrste. London in Pariz ponovno pozvala Prago, naj kapitulira pred Hitlerjem. Rusija bo pomagala Čehom, ako se bosta Anglija in Francija zapletli v vojno z Nemčijo

LONDON, 21. sept.—Vest, da je češka vlada uklonila sprejela angleško-francoski načrt, je prišla iz Prage. V Londonu je prišla iz Pariza in potem direktno od češkega poslanika v Prago. Češka vlada je pristala na razkosanje republike s priključitvijo na nacistični režim. Pogoji so, da mora to odobriti odbor, ki reprezentira vladno koalicijsko v parlamentu. London in Pariz sta izjavila kapitulacijo, ker Češkoslovaška vlada ostaja brez zaveznikov v kritičnem trenutku. Zdaj bo Chamberlain lahko šel v Berlin in poklonil bogato Hitlerju, sudetske distrikte v Češkoslovaški.

Oboji, angleški in francoski diplomati so v veliki paniki pritiskali na češko vlado sprejme načrt predno Hitlerjeve čete invadirajo ozemlje. Njihova kapitulacija se je izpremenila v komatični debakel. Vprašanje ni bilo več, ali se bosta Anglija in Francija še bolj izkazali pred arogantnim Hitlerjem, temveč kako hitro bosta predložili kapitulacijo Češkoslovaške pod svojega pritiska.

Poročali so, da je Hitler centralni armado 300.000 vojakov ob češki meji, ki je čaka na povelje, da invadirajo Češkoslovaško. Odločitev je priti danes opolnoči. Če ne bi češka vlada popustila do tega časa, bi Hitler imel v akcijo svojo vojno armado.

Ena stvar je gotova v tej komatični kapitulaciji Velike Britanije in Francije. Ta je, da sta vladi v Londonu in Parizu uklonili hrbet pred nacističnim diktatorjem, ne pa angleško in francosko ljudstvo.

Moskva, 21. sept.—Ostra obdobja angleško-francoskega načrta glede razkosanja Češkoslovaške se sliši v Moskvi.

Ves sovjetski tisk žigosa Chamberlainovo kupčijo z diktatorjem Hitlerjem kot perfidnost in hinavščino prve vrste. Kupčija ni prispevek k miru, kakor bi jo hoteli Anglija in Francija. Zato, temveč korak v novo svetovno vojno. Najbolj obsoja kapitulacijo Češkoslovaške pred nemščinskim diktatorjem Pravda, glasilo komunistične stranke. Piše, da nemški diktator najprej ni dobil sudetske distrikte, ampak svojo kontrolo preko oboroženih revolte, katero je podžgal Henlein, vodja nacistične stranke v Češkoslovaški. Ker se je Hitler obrnil na angleškega premierja Chamberlaina in ta se je

takoj odzval in odletel v Berchtesgaden, da pomaga diktatorju zlomiti odpor Češkoslovaške.

"Diskuzija o temeljnih vprašanjih sploh ni bila potrebna v Berchtesgaden, ker sta Hitler in Chamberlain delala roka v roki," piše Pravda. "Govorila sta le o proceduri—ali naj Nemčija anektira sudetske distrikte kot za kosom ali v celoti pod krinko plebiscita ali pa z oboroženo silo."

Moskva, 21. sept.—Politični biro komunistične stranke je na svoji seji sklenil, da sovjetska Rusija podpira Češkoslovaško z vsemi razpoložljivimi sredstvi, toda z oboroženo silo ji bo prišlo na pomoč le, ako se bosta Anglija in Francija zapletli v vojno z nacistično Nemčijo. Ta zaključek je bil sprejet, ko je maršal K. E. Vorosilov, vojni komisar, predložil svoje poročilo. Vorosilov je sugestiral, naj sovjetska Rusija sedaj zalaga Češkoslovaško z letali, piloti in bojnim materialom, izogiba pa naj se odprtemu konfliktu, dokler se položaj ne razčisti. Moskva mora vedeti, kako daleč bosta Anglija in Francija šli v svojem pritisku na Češkoslovaško.

Moskva, 21. sept.—Zdenek Fierlinger, češki poslanik v Moskvi, je po konferenci z uverjenimi državniki izjavil, da je vsrkjen, da bo sovjetska vlada izpolnila svoje obveznosti v smislu pakta vzajemne pomoči. Ta določa rusko pomoč Češkoslovaški v slučaju invazije, ako tudi Francija priskoči na pomoč češki republiki.

London, 21. sept.—Angleški in francoski državniki čakajo odgovora češke vlade na zahtevo, da mora takoj sprejeti njihov načrt in odstopiti sudetske distrikte Nemčiji. Zahteva, ki je v bistvu ultimatum, je bila predložena danes zjutraj Edvardu Benešu, predsedniku češke republike.

Nova evropska drama se razvija s silno brzino. London in Pariz sta včeraj dobila odgovor na njun načrt glede razkosanja Češkoslovaške. Ta je prišel kmalu potem, ko je premier Chamberlain naznanil, da se bo jutri sestal s Hitlerjem v Godesbergu, Nemčija.

Češki odgovor urgira Anglijo in Francijo, naj revidirata načrt glede odstopa sudetskih distriktov Nemčiji. Čehi so predlagali, naj se problem predloži v rešitev mednarodnemu razsodišču v Hagu in to naj poda svojo razsodbo.

Kongresnik O'Connor poražen pri volitvah

Domače vesti

Obiski
Chicago, 21. sept.—V sredo sta obiskali gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete Elie Koshir iz Gilberta, Minn., in Mary Oblack iz Elyja, Minn.

Nova bolnišnica
Walsenburg, Colo.—Alice Bergoch, članica društva 299 SNPJ, je naredila izpit kot bolničarka v bolnišnici Glockner v Colorado Springsu. Učila se je v bolnišnicah v Pueblu, Trinidadu in Colorado Springsu.

Nesreča rojaka
Chicago, 21. sept.—Vincent Pink je dobil težke opekline pri eksploziji plina, ki je uhaljal iz plinske cevi, njegov sostanovalec pa je bil opečen na nogi. Pinka so odpeljali v bolnišnico Passavant.

Koncentracija poljskih čet ob meji

Varšava zahteva plen pri razkosanju Češke

Varšava, Poljska, 21. sept.—Vkorakanje poljskih čet v Češkoslovaško in okupacija distrikta Cieszyn sta neizbežna po Hitlerjevem aneksiji sudetskega ozemlja. Poljska vlada je že informirala London in Pariz, da mora Poljska dobiti ta distrikt. Koncentracija poljskega vojskovanja v bližini meje se nadaljuje. Poljska zahteva nadaljnja dva distrikta—Frysztat in Frydrek. Reka Ostrava naj bi tvorila novo poljsko mejo. Ozemlje, ki ga zahteva Varšava, obsega okrog 600 štirjaških milj in je gosto naseljeno. Prebivalstvo tvori propagando, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda.

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Odbor CIO v borbi proti fašizmu

Izjava načelnika
CIO na delavskem kongresu

Mexico City, 21. sept.—(FP)—Odbor za industrijsko organizacijo se bo boril z drugimi delavskimi organizacijami proti fašizmu. Tako je dejal John L. Lewis, načelnik CIO, na kongresu mednarodnega kongresa proti vojni in fašizmu, ki je zboroval v mestni areni in katerega se je udeležilo več tisoč reprezentantov delavskih organizacij iz devetnajstih držav. Fašistične organizacije, ki so aktivne v Združenih državah in katere je Lewis omenil, so Združeni farmarji v Californiji, Nemško-ameriška zveza, Ku Klux Klan, Črna legija in srebrosrajniki. Vse te so sovražnice demokracije. Lewis je v svojem govoru pohvalil Rooseveltovo administracijo in reforme, ki jih je uveljavljal.

Načelnik CIO je dejal, da se ameriški magneti v velikem obsegu poslužujejo "vigilantskih" grup v svoji vojni proti organiziranemu delavstvu. Vse to je fašizem, toda člani unije CIO se bodo borili z delavci po vsem svetu v vojni proti skupnemu sovražniku.

"V Ameriki so reakcionarne korporacije vedno zankale delavcem pravico organiziranja in kolektivnega pogajanja," je rekel Lewis. "Te sicer javno še ne izpovedujejo fašističnih idej, toda lahko pričakujemo, da se bodo zatekle k fašizmu, kadar se bo pojavila prilika. Delavske organizacije morajo biti stalno na straži, da razgalijo vse forme fašizma."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

Lewis je dalje rekel, "da Združeni farmarji v Californiji izvajajo strahovlado. Celo kongresni odsek je naseljen lažnjivi propagandi, ki jo širi ta organizacija. Mi v Ameriki smo srečni, ker imamo v predsedniku Rooseveltu velikega voditelja, čigar simpatije do ljudstva in njegovih teženj omogočajo pohod naprej v prilog in v interesu naroda."

KAPITULACIJA ANGLIJE DVIGNILA HITLERJEV VPLIV

Naciji kričijo, da se vsa
Evropa trese pred
Nemčijo

SOVJETSKA RUSIJA
POHLEVNA

Berlin, 21. sept.—Diktator Adolf Hitler v svoji palači v Berchtesgaden dviga svoje žezlo nad vso Evropo. V obeh svojih pristašev in oboževalcev je najbolj mogočna osebnost v Evropi od Napoleonovih časov.

Hitler je popolnoma uverjen, da se bo jutri angleški ministri predsednik Neville Chamberlain ponovno uklonili, ko se bosta sestala na konferenci v Godesburgu, v mestu ob reki Reni, in pristal na vse njegove zahteve.

Naciji, ki vidijo v svojem voditelju, ki je bil v svetovni vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj.

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikomunističnega pakta, dočim Finska in Baltičke države naglašajo avtonomijo od Nemčije. Anglija in Francija sta tudi pokonjeni, da se ne bi uprli Hitlerju, ki je v svoji vojni oblastjo nego jo je imel kajzer Viljem, pojasnjujejo položaj."

"Hitler je združil 75.000.000 Nemcev v svojem imperiju," pravi. "Najmanj 3.500.000 avstrijskih Nemcev se jim bo kmalu pridružil. Italija in Jugoslavija sta vojaški zaveznici Nemčije, Poljska in Madžarska pa želita čim tesnejšo sodelovanje z Nemčijo. Bolgarija in Grčija sta prijateljici Nemčije. V Rumuniji je nemški element tako močan, da se nihče, niti kralj, ne bo ustavljal željam Velike Nemčije. Japonska je zaveznica Nemčije v smislu protikom

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naročnina za Zdravstveno druzbo (taven Chicago) in Kanada
\$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt let; za Chicago
in Cincinatti \$1.50 za celo leto, \$1.00 za pol leta; za Ameriko
\$2.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cincinatti \$7.50 per year,
foreign countries \$2.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Razpisni dopisi in nenarodnih
članov se ne vrnejo. Razpisni dopisi, vabilne, (črtice, po-
vesti, drage, pismi, itd.) se vrnejo poštom, če so poslani
v zapretilo.

Advertising rates on argument. Manuscripts of non-
national and non-illuminated articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only, when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom
PROSVETA
2537-55 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Nova ekonomska politika

Ni baš nova, je pa nekaj novega za angleške dežele, med katere spada tudi Severna Amerika. V mislih imamo program delavskih uni na Angleskem glede kontroliranja cen farmarskih pridelkov. Program je posnet po socialističnem programu iz Nove Zelandije, angleškega dominija na južni polobli, kjer je delavska (socialistična) stranka že nekaj let na krmlu.

Delavska vlada Nove Zelandije postavlja cene farmarskim pridelkom eno leto naprej. Z drugimi besedami je to politična kontrola agrarne gospodarstva. Postavljen je nekakšen bučet, ki predvideva koliko živeža potrebuje prebivalstvo dežele v letu in na podlagi tega proračuna je določeno, kolikšen naj bo maksimum pridelka in kako visoke cene smejo farmarji računati za svoje pridelke.

Voditelji delavskih uni v Angliji mislijo, da bi se bilo dobro poglobiti v to politiko in dogmati, če bi bila praktična tudi na Angleskem. Namen seveda je, da se scenijo živila za delavca. Ampak delavski voditelji na Angleskem se dobro zavedajo, da glavni vzrok dragine farmarskih pridelkov so veletržnice, organizacije prekupčevalcev, ki poceni kupujejo od farmarja in drago prodajajo trgovcem na drobno. Razume se, da angleški veletrgovci ne bodo nikdar pristali na državno kontrolo njihovega trga, kajti oni odločno verujejo v načelo "laissez faire", to je svoboden trg, ki se naj ravna po množstvu blaga in povpraševanja po blagu. To je staro kapitalistično načelo za trgovino.

Vsled tega so angleški delavski voditelji prišli do zaključka, da ves prekupčevalski stan mora izginiti in vsa trgovina z živili mora teči direktno od pridelovalcev ali farmarjev do konzumentov. To je kajpada smel program, ali docela izvedljiv. V načrtu je državna komisija, sestojeca iz farmarjev in predstavnikov konzumentov, katera naj bi izdelavala farmarski bučet in določila cene za leto dni naprej. Vsak živežni predmet bi dobil svojo stalno ceno — in ker bi bil izključen ogromen dobiček prekupčevalskega ali veletrgovskega stanu, bi bile cene lahko dokaj nižje za konzumenta, do čim bi farmarji prilično zaslužili.

Nekatera strokovna glasila ameriških uni opozarjajo ameriške organizirane delavce na ta angleški program, češ ako je dober za delavce v Angliji, bi bil dober tudi za delavce v Ameriki. Ameriški živilski trg je silno konfuzen zadnja leta. Delavec v mestih plačuje za malimi izjemami enake cene ne glede na to, če farmar javka, da prodaja pridelke za Izgrubo. Nobena tajnost pa ni, kdo se dobro redi na račun farmarja in konzumenta: veletrgovec, prekupčevalci. Ta poskrbi, da baš on vedno največ pride.

Kapitalistična družba je razvila v sebi strahno zlo — parazitski razred razpečevalcev, ki žive silajno samo s tem, da posredujejo med producentom in konzumentom. V Ameriki je cela vrsta posredovalcev, ki na enem koncu blago prevzamejo in na drugem ga oddajo dalje proti mistemu plačilu. Na ta način cena raste višje in višje čim bolj potuje od posredovalca do posredovalca.

Ali so ti posredovalci potrebni? Po kapitalistični logiki so nenadomestljivi, ampak po naši logiki so prav toliko potrebni kot je pri vozu peto kolo. Če bi bili farmarji organizirani v svojih razpečevalnih zadrugah kot producenti in delavci v mestih spet v svojih zadrugah kot konzumenti (odjemalci) — in oboji narobe kot konzumenti in producenti industrijskih potrebščin — ni treba nobenih posredovalcev. Farmarska zadruga bi prodajala direktno delavski zadrugi in obratno — in izmenjavanje ter življenje bi teklo kot po loju. Se nobene državne ali politične kontrole ne bi bilo treba pri tem!

Eno oviro je treba upoštevati. Dočim se industrijski izdelek lahko bučetira (določi v naprej), se farmarski pridelke danes še ne more iz razloga, ker človek ne kontrolira vremena. Človeški živež je še vedno na stopnji, na kateri je odvisen od zemlje in ozračja in vsled tega — riskanten. Vsaka povodenj, vsaka suša, vsaka slana in vsak mrčes lahko zmeša strešno bučet. Popolna kontrola pride šele tedaj, ko se pridobivanje živil premesti s farme v laboratorij — ampak pisati o tem je danes še utopija. To je naloga znanosti.

Vsak poskus v tem pogledu bi bil dobrodošel. Delavske organizacije so na pravem potu, ko se bavijo s kontrolo trga za živila.

Glasovi iz naselbin

Moji spomini ob jubileju društva št. 2 SNPJ

Oglesby, Ill. — Kakor je že vsem čitateljem Prosvete znano, bo društvo Triglav št. 2 SNPJ v bližnjem La Sallu praznovalo svojo 35-letnico to nedeljo, dne 25. sept. v SND s slavnostnim programom in veseljem. Društveni tajnik je povabil mene kot začetnega ali soustanovnega člana, naj navedem par stvari. Poskusil bom torej opisati par stvari iz mojih spominov.

Iz stare domovine sem prispel dne 4. maja 1902 k svojemu bratu v La Salle. Že takoj prvi večer sem imel priloko videti mladenci, ki je postal žrtve kapitalizma. Zadušila ga je žyepena kislina v tanku. Njegovo ime je bilo Jože Mežnar, star 28 let in doma nekje na Štajerskem. Lahko si mislite, kakšen vtis sem dobil o svoji novi domovini.

Pogreb omenjenega mladenci se je vršil dne 6. maja. Z rojakom sva opazovala pogrebni sprevod, ki se je vršil z godbo na čelu. Godba je igrala žalno koračico, zadaj pa je korakalo članstvo in tako spremilo pokojnika k zadnjemu počitku. Ko sva tako opazovala sprevod — bila sva oba novinci, ki sva baš takrat dospela iz starega kraja — mi je dejal tovariš (bila sva oba resnično ginja), da to je nekaj lepega, ker člani spremijo svojega umrlega sobrata na tak lep način in mu izkažejo zadnje časti. Dostavil je, da se bo tudi on vpisal. Ampak sreča mi ni bila mila — kajti že sedemnajst (17.) dan bivanja tu je postal tudi on žrtve ameriškega sistema.

Takrat smo imeli dve društvi, eno KSKJ in eno JSKJ, društvo Sv. Družine in društvo Sv. Barbare. Pristopil sem k slednjemu meseca junija 1902. To društvo so tedaj nekateri rojaki imenovali Kumpovo društvo, mnogo članov pa ni sploh vedelo društvenega imena. Ker je bil Kump društveni predsednik, so se tudi društvene seje vršile v njegovih prostorih. Angleščine, razen par izjem, nismo razumeli.

Po 14 mesečnem bivanju v naselbini sem se seznanil skoraj z vsemi očetnimi rojaki, med temi tudi z rojaki naprednega mišljenja. Ker me že doma v stari domovini duhovčični ni marala, oziroma sem jim že takrat rad ponagajal, vsled česar me je že kot mladega fantalino župnik preganjal, se mi je še toliko bolj dopadlo, da sem se spoznal z naprednimi fanti. Ti so bili John Vogrič, sedanji gl. blagajnik SNPJ, Jernej Vogrič, ki je že pred več leti odšel v staro domovino, Matija Strohen, Dan Badovinac, Silvester Kramaršič in nekateri drugi.

V La Sallu sem živel leto dni, nakar sem odšel v bližnjo rudarsko naselbino Dalzel. Tam je bilo več rojakov in vsi smo spadali k enemu ali drugemu društvu. V tistih časih ni bilo, močje dobiti niti "boarda", ako nisi spadal k društvu. Asesment smo plačevali pri tajniku Badovinacu in tudi seje so se vršile v La Sallu. Ko sem tako nekega dne prišel k tajniku, da porav-

nam svoje društvene obveznosti, je dejal, ali že vem kaj novega. Ne, ne vem, sem odgovoril. Kaj pa je takega? Vzkliknil je, da nameravajo ustanoviti novo društvo — društvo svobodne misli, v katerem ne bomo imeli nobenega diktatorja! Ali se bom vpisal? Takoj sem privolil in to z največjim veseljem. Tako sem torej postal član SNPJ oziroma član društva Triglav št. 2 naše jednote. Prišel je nagovarjati tudi druge rojake. V naselbini so rojaki spoznali, da je stvar koristna in potrebna, pa so brezmalna vsi pristopili in postali člani porajajoče se mladene jednote.

To novo svobodomiselnost gibanje ni bilo takratnemu lasalskem župniku prav nič všeč. Razsrdil se je nad nami. Misli si je: sakarlija, sakarlija, če sem majhen, sem pa hud (na željo narekova), pa je prišel s hujskanjem v cerkvi proti našemu gibanju. Nad nami so se pričeli zbirati črni oblaki, nas "krivo-verce" so začeli sovražiti, nas "rdečkarje". Nahrulil nas je, češ da smo vsi rdečkarji, da nas je okužila Chicaga, zato nam tudi spovednih listkov ne bo dal. Mi pa smo si mislili, saj teh sploh ne maramo, kajti baš vsled tega smo ustanovili naše društvo na svobodomiselnosti podlagi. Župnik pa nas je še naprej strašil, češ, da nas bo vzel hudci, ako se ne podamo, mi pa smo vztrajali in šli z našim delom naprej. Dobro se spominjam, kako je zrasel in se stresel nad nami, nas nagljal z zelenci v pridigi. Možem, ki so imeli žene v stari domovini, je svetoval, naj ne skrbijo za žene in otroke ter za svoje sploh, skrbijo naj le za mater cerkev!

Župnikov bavljan nas ni ostrašil, temveč še podkrepil. Se z večjo vnemo in resnobo smo delovali in agitirali za SNPJ. Prav tisti dušni pastir, ki je nas napadal, se ni držal besede božje zapovedi: ne poželi si žene svojega bližnjega, vsled česar je bil tudi primoran povežati culo ter iz naselbine oditi.

Leta 1906 sem se zopet preselil, to pot v bližnjo naselbino Cherry, ustanovil društvo Gora št. 45 SNPJ in bil seveda tudi sam član tega društva vse do takrat, ko je par let pozneje katastrofalna razstrelba uničila premožorov in mnogo mladih rudarskih življenj. V tej katastrofi sem izgubil brata. Naša jednota, takrat še mlada, stara komaj par let, je utrpela veliko škodo.

Od vsega začetka, od vsega postanka SNPJ, smo imeli mnogo nasprotnikov in naša jednota mnogo sovražnikov, kakor še danes. Pred zadnjo konvencijo so si stari lemontski fantje zelo prizadevali, da bi uspeli; a so bili takoj poraženi. Naša jednota koraka naprej. Nekateri razdirači niso bili zmogni, da bi pasli krave, ko je bila ustanovljena naša jednota, kam šele, da bi bili zmogni za koristno delo na polju podpornih ustanov.

Kot bivši član društva Triglav št. 2 SNPJ, mu kličem ob njegovem jubileju: Še mnoga leta! Živela naša SNPJ!

Karol Pirh, 95.

To in ono iz Collingwooda
Collingwood, O. — V petek, dne 30. t. m. zvečer ima društvo Svoboda št. 748 SNPJ svojo redno sejo ob 7. uri v spodnji dvorani Slov. delavskega doma na Waterloo rd. Po seji se bo na razvili mala domača zabava s pomočjo progresivnega krožka št. 1.

Vabljeni ste vsi, kateri radi igrate karte in kateri se radi zabavate po trudapolnem delu. Saj v soboto lahko počivamo. Razdelila se bodo razna darila najboljšim igralcem kart in tudi več drugih daril.

Zabave in veselja ne bo manjkalo. Torej na svidenje v petek zvečer ob osmi uri! (Vhod pri stranskih vratih.)

Zima se nam bliža s težkimi koraki. Večeri bodo dolgi in prazni brez lepega čtiva. Da vam ne bodo večeri tudi dolgočasni, pridite v čitalnico, ki ima lepe in koristne knjige na izbiro, kakor tudi lepo zbirko časopisov. Članarina je samo 10c na mesec. Čitalniški prostori so odprti vsako sredo zvečer.

Res prijetno je poslušati Vadalove kadar nastopijo na odr. Kakor je naznanjeno, bodo imeli dne 2. oktobra svoj koncert v Slov. delavskem domu na Waterloo rd.

Vsak, kateri jih je čul v preteklosti, sem prepričan, da ne bo zamudil te prilike, da ne bi čul koncerta Vadalovih, ki sestoji iz štiriindvajsetih točk. Odzovimo se njihovem vabilu kakor se oni vedno odzovejo našemu!

Pevsko društvo Jadran se tudi pripravlja, da bo zabučalo na odr Slov. delavskega doma. Pripravljajo se na svoj redni jesenski koncert, ki bo letos nekaj izrednega. Ne delajte nobenih obljub in sestankov za ta dan. Obljubite ta dan Jadranu, kateri vas vse vabi, da ga posetite dne 13. novembra. A. Prime.

Sharon je prijazna naselbina

Sharon, Pa. — Menda sem že zadnjič omenil, da smo imeli v našem Slovenskem domu prav prijetno zabavo. Z vseh strani so nas prišli rojaki obiskat, četudi nismo imeli nobenega piknika ali uradne prireditve. Kar tako so se zbrali rojaki in rojakinje. To je pač dober znak, da je naša naselbina dokaj prijazna in daleč naokrog znana. Saj pa leži naša naselbina na prijaznem hribočku in tam stoji naš Slovenski dom, okrog njega pa imajo rojaki svoje domove, obdane z raznim drevjem in zelenjem ter cvetjem. Naš Slovenski dom je torej resnično središče in zbirališče.

Vselej me veseli, ko rojaki na mojih številnih potovanjih po naselbinah omenijo našo naselbino pohvalno, zraven pa pohvalijo naše rojake, da so prijazni in postrežljivi. V Domu streže gostom in prišlecem naš bartender Jože in pomaga mu njegova žena. Oba se urno sučeta okrog gostov. Če jih pa podplati preveč bolijo, jima gresta na pomoč John Maček in Joseph Valentinčič, tako da so vsi gosti točno postreženi. In kadar si želimo svežega zraka na prostem in prijazne sence pod drevjem, gremo pa v Cimpermanov park, ki je poln sadnega drevja in cvetja vrtnih rož. Ob takih prilikah so nam vedno za petami tudi slikarji. Tako se je zgodilo tudi

Elmer Benson, governor of Minnesota.

enajstega septembra. (Če bo slika pokvarjena, ne bo moja krivda, čemu neki pa so poleg 78-letnega mladenci postavili toliko brhkih in mladih žen?)

Naslednji dan sem se pa podal na potovanje v interesu Prosvete. Povem vam, da sem se na tem potovanju počutil tako zdravega, vselega in mladeniškega, da nisem potreboval nobenega šoferja, ko sem hodil po naselbini Claridge. Čim pa sem zlezel na Verono in Cheswick, Harwick, sem pa začel malce omagovati, takoj pa mi je prišlo čil na pomoč Tone Klemenčič in me odpeljal v prijazno naselbino Harwick in k St. Antonu, kjer sem obiskal tamkajšnje rojake. Rojakinja Grum me je z veseljem sprejela in mi postregla z okusno večerjo in vinsko kapljico. Obiskal sem tudi več drugih slovenskih družin, nazadnje pa se zasidral v Slovenskem klubu, kjer je bilo več rojakov in tuki Majk in Jože Klopčič, oba dolgoletni naročniki Prosvete. Ponovili so naročnino rojakinja Prašnikar, John Kern in Josip Klopčič. Jakob Skof me je potegnil k Tonetu Klemenčiču, kjer sem v udobni sobi prenočil. On ima menda kakih petnajst spalnih sob, kakor so mi pravili. Jaz sem bil deležen njegove postrežbe popolnoma brezplačno. To velja samo za Prosvetinega "očeta", ki je dosegel že visoko starost in se vedno trudi za napredek SNPJ in njenega dnevnika Prosveta.

Vem, da se moji dopisi včasih malo preveč raztegnejo, ker imam mnogo povedati, vem pa tudi, da jih mnogi čitatelji radi čitajo, zlasti pa naše rojakinje. Pri SNPJ imamo vsi enake dolžnosti in tudi pravice. Vsi imamo tudi prilike, da delamo za jednoto in njen dnevnik. To je tudi naša dolžnost. Pravico pa imamo, da na lep in dostojen način izrazimo naše misli in mnenja. Nihče pa ni prisiljen, da se strinja z idejami tega ali onega člana; to lahko sprejme ali odkloni. To je vsakemu svobodno. Pri nas odločuje večina v vseh zadevah, kajti mi verjamemo v demokratična načela in po teh se ravnamo. Kdor drugače govori ali piše, se moti. Mi se borimo za boljše delavske razmere na pošten način in potem naše jednote vršimo pošteno delo, ki je vredno vsakega poštenega človeka. Naša jednota, njeno članstvo in njeno vodstvo vedno pazi, da se spoštujejo jednotlivni principi in smernice.

Anton Zidanšek, zastopnik Prosvete.

Raznoternosti iz metropole
Cleveland, Ohio. — Ko so se vrtni naši Metropolitani iz Detroita, so nam sporočili, da so nekateri spremenili svoje nazore o onih, ki smo brez las, ker so izvedeli, zakaj je prav za prav šlo. In kaj nam je še povedal naš John Filipič? O Franci toliko lepega, da me še sedaj skominja, zakaj mi niso dali proste nedelje, da bi bil šel tudi jaz v Detroit. Rekel sem, kakor reverend Sullivan Miku Mulliganu, ko ga je izpovedaval: "Father, grešil sem." Reverend: "Mike, za pokoro ti nalagam, da ne grešiš več, meni pa daj tisti pregrešni naslov." Tako je Filipič pa je pozabil vprašati za naslov. Kadar bom šel v Detroit, kjer imam še vsaj enega prijatelja, in ta je Peter Benedict, ki mi bo gotovo preskrbel vse tiste naslove, ki jih bom želel, zraven pa še klobase in "Three Star Henessy!"

Čudno je tudi, da naši Metro-

(Dajle na 3. strani.)

Vmesni člen med človekom in opico

Na zadnjem zborovanju Britske družbe proučevanje znanosti so obravnavali novo kritje, ki bi utegnlo podpreti Darwinovo orijo. Znani učenjak sir Arthur Keith je ročal, da je našel neki solar iz Južne Afrike lobanjo človeške opice, ki jo hranijo ta Transvalskem muzeju v Pretoriji in jo po že raziskujejo.

Po Keithovem poročilu kaže ta lobanja ne podrobnosti; značilne za človekovo lobanjo. To velja posebno za zobovje. To odkritje nad vse važno za nadaljnje raziskovanje razlike človeka in opice. Kaže, da so v Južni Afriki živele človeške opice, ki so bile v njih stvareh različne od šimpanzov in goril človeku dosti podobnejše nego te opice.

Obraz tistih izumrlih opic ni imel ploske blake kakor obraz gorile. Gobec je majhen, in tije okrog ušes in čeljusti so podobne človeku; so pa seveda močnejše izoblikovane. Arthur Keith je izjavil, da predstavlja ta lobanja človeku najpodobnejšo najdbo v področju in je morda tudi najvažnejša najdba Slo bi za dolgo iskani vmesni člen med ljudmi in opicami.

Zmaji v Evropi

Holandske oblasti na Javi so madžarske filmskem režiserju Paulu Fejosu, ki deluje nekdo filmsko družbo, dovolile na tem otoku Komodu lov na velikega kušaka, ki je znan pod imenom "komodojski varan". Ta otok je edini v Južnem morju, ki hrani nekoliko primerkov tega ostanka silovitega valstva davno preteklih dob. Fejosovi lovk ekspediciji je uspelo, da je ujela 19 komodojskih zmajev. Od tega plena je holandska vlada po en primerke darovala zoologičnim vdoma v Stockholmu in Kodanju.

Oba zavra sta s parnikom že prispela v danj, kjer sta zbudila ogromno pozornost. Omerita po tri metre od širokega gobca do kca repa. Ščiti ju debel, rjavo siv oklep in deti sta čudna. Danski namenjeni zmaj, ki mu dali ime "Komodo", se je v terariju kodskega zooja vedel spočetka zelo divje in je zal gledalcem svoje strašne zobe. Zivali dospeli v Evropo sicer zdravi, vendar pa vprašanje, ali ju bo mogoče daj časa ohraniti živi.

Kako ljudje umirajo

Ali ti je poznana smrt profesorja intern medicine na Dunaju Hermana Nothnagla? mož je živel tako, da je bila smrt res logičen zaključek logičnega življenja.

Stiri leta je že bolehal na poapnenju srca. Od časa do časa je dobival opomine s strani srca. Kot internist je dobro vedel, kako bo zaključek: hud srčen napad z bolečinami konca — srčna kap. Morda bo napadov v morda tri ali štirje, potem pa gotovo sklep življenja. Napad je prišel ravno zadnji noč po zaključnem letnega semestra. Prvi napad preстал: zjutraj se pelje s kočijo — priki v življenju — na kliniko. Predava, drži vizi doma vrši ordinacijo, ki je bila vedno poln ljudi, tako da je bil zvečer pošteno truden.

Za naslednji dan je odredil predavanje, prav so vsi drugi profesorji za tisti dan pnehali s poukom. Pred grozno smrtno se hotel umakniti. Zvečer v postelji sledi pot ven napad. Pokličie slugo, ki mu da opojne kapljice. Za tem gre sluga spat. Zjutraj 6. uri ga najde mrtvega v postelji; zraven njega pa popisal list papirja, na katerem je profesor zapisoval še zadnja opazovanja v srčnem napadu, dokler ga ni zapustila zavest. N svojemu slugi ni hotel kratiti spanja, kaj bi dal pustil poklicati kakega zdravnika. In bro je vedel, da ga bo zvela noč, dobro je čutil, da mora sam na samotno pot, na kateri nihče ne more spremljati. Tako je sklenil vaelej svoja prekrasna predavanja prof. Nothnagel. Smrtni strah je premagal njegov zum, njegovo višje spoznanje. To spoznanje ga je opogumilo, da je smrti pogledal naravnost v odkrit obraz. In še ta — za vse ljudi grozni trenutek je hotel izrabiti za znanstveno opazovanje. To je nadčloveško.

Tudi ta primer priobčuje zadnja številka revije "Delo proti tuberkulozi", ki vsebuje poročil o protituberkuloznem delu pri nas drugod še naslednje zanimivosti: Bolezni pljuč v industriji (urednik revije dr. Tomaž Fu lan, ki poroča tudi o 8% napredku na Koru (Bel), Poizkusi zdravnikov na samih sebi (tpe Bel), Kako nastanejo ljudska zdravila ne boleznij), Kako nastanejo ljudska zdravila protituberkulozni ligi v Ljubljani, Mikob čeva cesta in stane za celo leto samo 10 din.

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta, koristi, ter potrebuje agitacije svojih črtn in koristi, in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne strva in za propagando drugih organizacij. Vsaka propagando drugih podpornih organizacij, vsakega zaspisane ima običajno svoje glasilo. Torej celotna ni dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij njih druztev naj se ne pošiljajo liste Prosveta.

Slika kaže sedeče stavkarje v klavnicu Armour Co. v Kansas Cityju, ko dobivajo kavo in živila čez ograjo.

